

להדית אותם!

מאות אלפים היו עדים ביום הרביעי האחרון, בבתיהם, לאחד המחזות המבישים ביותר בתולדות המדינה. משה דיין וגולדה מאיר ערכו חוגיבת מיפלגתי ברמת-הגולן. הם ישבו מול יחידה של צה"ל והסבירו לה את עמדתם. בטלוויזיה זה נראה כך:

שר-הביטחון, האיש הממונה על צה"ל, סנה אל החיילים בנוכחות אלוף-הפקוד והמפקדים הישירים והציג להם שאלה: "מי בעד החזרת השטחים תמורת שלום?" כמה חיילים החלו להרים את ידיהם. כמרכז המסך ישב חייל, ש"הרים את ידו, אך תוך כדי תנועה, כשנוכח שחבריו אינם מעזיזים לעשות כמותו, קירב את היד לראשו כאילו התכוון לגרר את אוזנו.

לאחר מכן המשיכה הסבתא גולדה להסביר את האמת האחת והיחידה — זו שלה.

חרגיל בשטיפת-מוח

מה שבאמת אירע באותו מוצב היה שונה מכפי שנראה על המסך. גולדה נתקבלה על-ידי החיילים בצורה פושרת. משה דיין נתקבל בצורה כימעט עויינת, כפי שנתקבל לאחרונה במוצבים רבים בדרום ובצפון. החיילים המטירו על השניים שאלות והערות מרדניות. האווירה הכללית הייתה של ביקורת קטלנית, מהולה בדרישה עזה לשלום. כמה חיילים ביטאו בגלוי את דעתם שיש להחזיר את השטחים. מפני

שהשלום חשוב הרבה יותר. דיין נרגז יותר ויותר, והתחיל להתנחל עם החיילים. בסוף הוא עשה תרגיל: הוא הסביר שהערבים אינם מתכוונים בכך ללשלום, אלא רק רוצים שישראל תחד זר להם את השטחים בלי שלום אמיתי, כדי שיוכלו להשמידה לאחר מכן ביתר נוחיות. בהקשר זה שאל מי מוכן להחזיר את השטחים בתנאים אלה. היתה זו שאלה בנוסח: "מי רוצה בהשמדת המדינה?"

איתו חייל לא ניכנע. התחיל בכל זאת להרים את ידו — אך כשראה את הרגזו שעל פני דיין, הפסיק את תנועתו באמצע. לאחר מכן קראה גולדה לאותו חייל, והתחילה להתנחל איתו. אך האיש, בעיני דוד חבריו עמד על שלו, והיה ברור שהוא

מייצג את דעת הרבים, ואולי הרוב. הוא אמר שהמילחמה בה ראה את מיטב חבריו נופלים, לימדה אותו ששלום גרוע, עם הרבה ויתורים, עדיף על ניצחון מוחץ. **כל זה לא נראה בטלוויזיה. עלי ירי עריכה וקיצוץ ניצור הרושם כאילו החיילים כמוצב מתנגדים להחזרת שטחים תמורת שלום, וכי זוהי דעתו של צה"ל כולו.**

שום מנגנון של שטיפת-מוח טוטליטארי לא היה מתבייש במלאכה זו.

סידור בניין השלוויה

תרגיל זה של שטיפת-מוח היה המור שבעתים, מפני שהיה הפרה פשוטה

אל חברי מרכז מיפלגת העבודה

משה דיין השמיע השבוע הכרוה, שנועדה בפירוש לחבל בוועידה זו, עוד לפני שהתחילה. הוא חזר על כל תפיסותיו, שהתמוטטו ביום-הכיפורים, ושתרמו תרומה כה גדולה לאסון. הוא הכריז שאנחנו עומדים, "בהתחלת המילחמה" — ושפך קיתון של לעג על המייחלים לשלום.

גולדה מאיר הודיעה בצורה חדיש-שמעית שהיא ממשיכה לתמוך בקו משה דיין, וכי לא וזה אף במילימטר אחד מן העמדה הנוקשה והבלתי-מתפשרת, שגרמה להחצת מצת ההודמנות החיסטריות להשגת השלום בין שתי המילחמות, כאשר היינו בשיא כוחנו ויוקרנותו.

ישראל גלילי, האיש שחיבר את המיסמך של ערב יום-הכיפורים, עומד לצידה ומחזק אותה בעמדה זו.

האם תניחו לשלושה אלה לעמוד בראש המדינה, כאשר הזדמנות היסטורית חדשה לשלום נפתחת בפנינו?

רק אתם, חברי מרכז מיפלגת-העבודה, יכולים להדיח את הצוות הזה לא לתר, בטרם פורענות.

בידיכם הפקידה המציאות הפוליטית את האפשרות הזאת — ואת האחריות הזאת.

אתם יכולים עכשיו לחזור אל הדרך היסטורית של תנועת-העבודה הישראלית, שהיתה תמיד דרך של מתינות ופשרה, העדפת היעד הסביר והאפשרי על פני הסיסמה המכסימליסטית העקרה והמסוכנת.

אתם יכולים להחזיר למיפלגתכם את רוח האחריות של תקופת דויד בן-גוריון. אתם יכולים לשים קץ לסטייה מדרככם היסטורית, תולדת השיכרון של שש השנים האחרונות, שהפכה את מיפלגתכם לגוררת הימין הלאומני.

זוהי שעתכם. אל תאמרו: נחכה עד אחרי הבחירות. העם זכאי, העם חייב לדעת לפני הבחירות באיזו דרך אתם מתכוונים להוביל את המדינה, ומי יעמוד בראש הממשלה שתקום למחרת היום.

יש במיפלגתכם הנהגה אלטרנטיבית. יש בה אנשים טובים, המסוגלים להרכיב צוות חדש. כל כוחות-השלום הפטריוטיים במדינה יתנו יד להנהגה כזאת, כדי שתוכל לפתח יוזמת-שלום ישראלית עקבית, אחראית ומרחיקת-ראות.

הגורל מטיל עליכם אחריות זו. ביום רביעי זה תצטרכו להכריע, בין התאוששות להידרדרות, בין אחריות לאומית להרפתקנות שלוחת-רסן, בין מנחיגות שוחרת-שלום לבין קבוצה פושטת-רגל, הצועדת אל הרודנות.

בידיכם הדבר.

ביום רביעי זה אתם מתכנסים כדי להביע אימון או אי-אימון בגולדה מאיר. הצבעה זו תקבע את גורלה של כל הקבוצה, שניהלה במשך שלוש השנים האחרונות את ענייני המדינה בתוך מיטבח: גולדה מאיר, משה דיין וישראל גלילי. זוהי שעתכם הגדולה.

כי בהצבעה זו לא יוכרע רק גורל מיפלגת-העבודה, לקיום או לשקיעה. יוכרע גם גורל המדינה, לשלום או למילחמת-נצח.

מילחמת יום-הכיפורים גרמה לרעידת-אדמה. אזרחי המדינה, ובראשם הנוער המגוייס, איבדו כל אימון בהנהגה, האחראית למחדלים הנוראים במישור המדיני ני והביטחוני.

על תניחו להסיח את דעתכם על-ידי מינוי ועדת-חקירה. ועדת-החקירה יכולה — אם תמצא את מלוא תפקידה — לקבוע מי הם האשמים באסון. זהו נושא לגיטימי לחקירה. אבל שאלת האחריות מאסון אינה זקוקה לשום חקירה.

יש להפריד בבירור בין שניים אלה: שאלת האשמה ושאלת האחריות. יכולים להיות ספקות לגבי מידת האשמה של בעלי-תפקידים שונים, קטנים, גדולים וגדולים-מאוד. את זאת יש לקבוע בחקירה הוגנת, יסודית ואובייקטיבית.

אבל לא יכול להיות שום ספק לגבי האחריות.

במדינה דמוקרטית פרלמנטרית, שר-הביטחון נושא באחריות לכל מחדל ביטחוני, תהיה מידת אשמתו האישית למחדל כאשר תהיה. ואילו ראש-הממשלה נושא באחריות לכל המחדלים, המדיניים והביטחוניים.

אין הם יכולים להתחבא מאחורי מישהו. אין הם יכולים להתחמק מן הדין על-ידי שליחת שעירים לעזאזל. אחריותם היא גלויה וחדש-שמעית, והיא נובעת מעצם תפקידם.

אחריותם של גולדה מאיר ומשה דיין למה שקרה ביום ה-6 באוקטובר 1973 זועקת לשמיים, וכל אדם במדינה — אזרח כחייל — יודע זאת.

אתם, חברי מיפלגת-העבודה, הטלתם עליהם תפקידים אלה. אתם חייבים להדיח אותם עכשיו, אם אין ברצונכם למעול באחריות המוטלת עליכם.

התנחנות של גולדה מאיר ומשה דיין מאז המילחמה מחמירה את אחריותם שבעתים.

אנו נכנסים לעידן חדש — עידן של ועידת-שלום. יהיה זה המיפגש החיסטורי הראשון של מנהיגי ישראל וערב — מיפגש מניס-אל-פנים של ראשי העמים הלוחמים.

25 שנה חיכינו לרגע גדול זה. 25 שנה תלינו בו את מיטב תיקויותינו.

מאות אלפי אזרחי ישראל מצפים לוועידה זו בתיקווה ובחרדה. רבבות חיילינו המגוייסים, שעברו זה עתה מיבחו עילאי והיוודעים שהם עלולים להיקרא למיבחו אכזרי עוד יותר או לבלות חודשים ארוכים במוצבים, הרחק מבתיהם — מצפים לה ברגשות עמוקים עוד יותר. מיליוני היהודים ברחבי העולם שותפים לתיקויותינו.

האם תשאירו את ניהול המדינה בעידן גורלי זה בידי קבוצה נושלת, מוכה ואומללה?

לוי אשכול